

Petru BUTUC,
Institutul de Filologie Română
„Bogdan Petriceicu-Hasdeu”
al MECC
(Chişinău)

**STUDII DE MOTIVAȚIE ISTORICĂ
ȘI LINGVISTICĂ: ANATOL EREMIA.
TEZAUURUL TOPONIMIC ROMÂNESC.
AREALUL CANTEMIR.
CHIȘINĂU – IAȘI, 2015, 226 PAG.
ȘI TEZAUURUL TOPONIMIC ROMÂNESC.
AREALUL CAHUL.
CHIȘINĂU – IAȘI, 2016, 246 PAG.**

Abstract: The monographs stated in the title, which were developed by professor Anatol Eremia, are actually toponymic works, which incorporate the most important linguistic, geographic and historic information regarding the names of villages from Cantemir and Cahul districts. At their development the author is promoting the comparative historical method. Consequently, the tight bond between the language and the history has become the basic principle of the research. The linguistic facts are seen and understood, actually, as cultural phenomena, which can be explained only in overall interdependency of historic, cultural and social connections. The historic argument constitutes in both works the supreme condition for each page, line and even phrase. The following work makes a description of the Romanian Toponymic thesaurus from the perspective of historical motivation.

Key-words: toponymy, anthroponymy, historic motivation, geographic area, village, dictionary, documents etc.

Rezumat: Monografiile anunțate în titlu, elaborate de dl prof. Anatol Eremia, sunt lucrări de toponimie, dar care înglobează cele mai importante informații de ordin lingvistic, geografic și istoric, privind numele de localități ale raioanelor Cantemir și Cahul. La elaborarea lor, autorul este adeptul metodei comparativ-istorice. Drept urmare, strânsa legătură dintre limbă și istorie a devenit principiu fundamental pus la baza cercetării. Faptele de limbă sunt văzute și tratate, de regulă, ca fenomene de cultură, care pot fi explicate doar în ansamblul legăturilor de interdependență istorică, socială și culturală. Argumentul istoric constituie în ambele lucrări condiția supremă pentru fiecare pagină, aliniat și chiar frază. În studiul ce urmează facem o descriere a *Tezaurilor toponimice românești* din perspectiva motivației lor istorice.

Cuvinte-cheie: toponimie, antroponimie, motivație istorică, zonă geografică, localitate, dicționare, documente etc.

*Una din sarcinile cele mai nobile pe care le poate
îndeplini un istoric e distrugerea legendelor...*
(Nicolae Iorga)

La etapa actuală, etapa afirmării procesului de democratizare în Republica Moldova, diversitatea societății noastre se caracterizează printr-o creștere esențială a conștiinței naționale și a renașterii spirituale a poporului român din Basarabia, devenit independent din anul 1991. Acest proces multilateral se manifestă, în primul rând, prin interesul societății față de trecutul istoric, ajungând a fi evidentă tot mai mult străduința de a însuși și valorifica la cote înalte patrimoniul cultural, prin înțelegerea necesității de a renaște, a păstra și a îmbogăți tradițiile naționale, normele morale ale vieții de zi cu zi și concepțiile estetice populare despre viață, formate și dezvoltate de-a lungul veacurilor, concepții ce au asigurat și asigură cultura noastră românească, determinându-se, prin ele, originalitatea noastră etnică.

Aceste gânduri mi s-au însăilat în conștiință, consultând cărțile: *Tezaurul toponimic românesc. Arealul Cantemir* (2015) și *Tezaurul toponimic românesc. Arealul Cahul* (2016), elaborate cu multă dragoste și pricepere de dl prof. Anatol Eremia, doctor habilitat în filologie, cercetător științific coordonator la Institutul de Filologie al AȘM. Aceste lucrări au fost ulterior încorporate într-un volum aparte, intitulat *Județul Cahul. Dicționar enciclopedic*. Chișinău, Editura Litera, 2017, 431 pag.

Personalitatea Domniei Sale își manifestă prezența covârșitoare în lingvistica românească mai mult de șaizeci de ani, revărsându-și asupra toponimiei admirația pentru limba română, în permanență și cu toată pasiunea. Astăzi Anatol Eremia este printre puținii cercetători preocupați de toponimie și antroponimie, iar realizările Sale obținute în acest domeniu sunt grandioase, ele creându-i un nume de referință, un nume bine cunoscut, atât în spațiul actual al Republicii Moldova, cât și în alte multe centre științifice din România, Ucraina, Rusia, Bulgaria, Ungaria, S.U.A., Franța, Germania etc. Savantul Anatol Eremia a publicat aproape 500 de articole și studii și, mai mult decât atât, a scos de sub tipar 27 de monografii, toate fiind excelente lucrări, care i-au asigurat calificativul de cercetătorul cel mai prodigios în toponomastica românească.

Activitatea științifică la scrierea *Tezaurului toponimic românesc* comportă un caracter patriotic militant. De aceea, în accepțiunea autorului, patria este asociată cu țara de origine, cu locurile noastre de baștină, cu satul în care ne-am născut. Iubirea față de neam și patrie izvorăște din nețărmurita dragoste față de meleagurile natale. Anatol Eremia relevă cu mândrie mențiunile ce se referă la rolul pe care l-au avut locuitorii băștinași din fostul Județ Cahul (actualmente locuitori ai raioanelor Cantemir și Cahul), pentru menținerea continuității lor istorice și de neam. Aceste două monografii reprezintă vădite studii fundamentale asupra numelor de localități (orașe, sate, cătune) ale acestor două zone geografice și istorice.

Bazate pe un solid material științific de fapte, culese din diferite izvoare (documente, hărți, catagrafii, recente dicționare geografice etc.), completate și verificate pe teren, lucrările respective au menirea de a prezenta nu numai starea actuală a fostului Județ Cahul, dar și evoluția istorică. *Tezaurul toponimic românesc* sunt primele lucrări științifice de acest gen pentru zonele geografice din sudul Republicii Moldova, impunându-se nu numai ca volum, dar și prin multitudinea aspectelor abordate, prin bogăția materialului tratat.

Ele înglobează cele mai importante informații de ordin lingvistic, geografic și etnic, privind numele de localități ale raioanelor Cantemir și Cahul, fiind de un real folos nu doar pentru cercetători, dar și pentru cititori. *Tezaurile toponimice românești* oferă cititorului principalele informații asupra trecutului și prezentului localităților fostului județ Cahul. Pentru fiecare localitate, evenimentele, datele și cifrele sunt prezentate în mod cronologic. Toate localitățile dispun de propriile micromonografii, ce cuprind descrieri succinte ale poziției geografice, arătându-se locul aflării lor în componența unității administrativ-teritoriale superioare, în cuprinsul unui ținut sau regiuni naturale, pe valea unui râu etc. Sunt indicate coordonatele geografice, altitudinile marcante din zona așezărilor, suprafața localităților, numărul gospodăriilor individuale, numărul locuitorilor, distanța până la centrul administrativ, până la Chișinău și până la cea mai apropiată stație de cale ferată.

Considerațiile generale de principiu ale dlui Anatol Eremia asupra limbii române literare, asupra istoriei și geografiei, ce se manifestă plener în ambele *Tezauri toponimice românești*, reflectă concepția istorică și patriotică a Domniei Sale. În aceste sfinte lucrări (sfinte, în primul rând, pentru cahuleni și cantemireni), autorul și-a exprimat în paralel și admirația pentru limba română, a cărei descendență latină îi conferă calități structurale și de expresie, la care se adaugă experiența istorică a poporului, reflectată în moștenirea semantică a toponimelor provenite istoricește.

Toponimia, de fapt, este un domeniu al științei despre limbă, dar este strâns legată și de geografie, și de sociologie, și de istorie. Corelația dintre aceste trei domenii, încadrate în toponimie, are loc, după cum afirmă autorul, pentru că *numele topice au apărut într-un mediu geografic natural, în anumite perioade istorice și în anumite etape ale evoluției și dezvoltării societății umane, toate fiind create în conformitate cu legile interne specifice limbii de origine a unităților onimice.* (Ar. Cantemir, p.5)

Problemele de lingvistică, asupra cărora se insistă în mod deosebit, sunt cele de amănunt, care sunt și dintre cele mai dificile, dar, datorită cunoștințelor teoretice în domeniu, autorul reușește să explice pasajele obscure din textele vechi, arhaismele rare, cuvintele neînțelese din literatura populară, demonstrând prin aceasta o mare ingeniozitate, sprijinită pe o vastă erudiție și o fantezie real motivată. Sinonimia, bunăoară, care are drept bază semantica, alcătuiește domeniul lingvistic în care valorificarea cunoștințelor și bogăția asocierilor îl ispitesc pe autor în permanență. Anume sinonimia toponimică îi oferă lingvistului Anatol Eremia prilejul unor competente incursiuni în limba veche și în graiul popular, dându-i posibilitatea de a scoate în evidență marea bogăție și varietatea de forme lexicale și structural-gramaticale ale limbii române. Astfel, cercetătorul Anatol Eremia distinge sub aspect lexical-semantic mai multe categorii și subcategorii de toponime: I. *Topografice, inclusiv: 1) hidronimice (Balta, Fântâna Zânelor ș.a.); 2) oronimice (Botul Chiscului, Grindul Bălăcii ș.a.); 3) fitonimice sau floronimice (Boroscaștea, Bozăria, Curcubefica ș.a.); 4) zoonime (Broscăria, Chiscul Lupului ș.a.).* II. *Social-istorice, inclusiv: 1) etnonimice (Armeneasca, Chiscul Turcului, Moșia*

Nemților ș.a.); 2) antroponimice (Antonești, Constantinești ș.a.); 3) sociale (Popeasca, Boiereasca, Mănăstireasca, Pădurari, Poștari ș.a.); 4) oiconimice (Bordeiul, Odaia ș.a.); 5) fortonimice (Cetățuia, Șanțul, Valul ș.a.) (Ar. Cahul, p.24).

În paralel, sunt abordate și probleme de etimologie, a căror complexitate constă în identificarea etimoanelor veridice, care au stat la baza multor nume topice: *Câșlița*, diminutivul entopicului *câșlă* „așezare păstorească agricolă”, „cătun”; *Costeiul*, microtoponim ce reproduce floronimul *costei* „plantă erbacee din familia gramineelor”, și nu apelativul *coastă*; *Manta*, la origine antroponimul *Manta (Mantu)*, și nu respectivul antroponim *manta* „obiect de îmbrăcăminte, veșmânt”.

Cercetătorul Anatol Eremia, ca orientare teoretică generală, asemeni contemporanilor săi, este adeptul metodei comparativ-istorice, metodă dominantă și în perioada în care Dumnealui s-a format ca lingvist, specialist în onomastică, și care rămâne a fi actuală în permanență. Drept urmare, strânsa legătură dintre istorie și limbă a devenit principiul fundamental pus la baza cercetărilor Sale din *Tezaurile toponimice românești*. Anume corelația dintre limbă și istorie a făcut ca numeroasele contribuții științifice ale acestor lucrări să fie, cu certitudine, cele din domeniul istoriei. Faptele de limbă sunt văzute și tratate, de regulă, ca fenomene de cultură, care pot fi explicate doar în ansamblul legăturilor complexe de interdependență istorică, socială și culturală. Argumentul istoric constituie în ambele *Tezaurile toponimice românești* condiția sine qua non pentru fiecare pagină, aliniat și chiar frază.

Informațiile de ordin istoric, economic și demografic (data primei atestări în documente, numărul gospodăriilor, numărul locuitorilor și componența etnică a populației, proprietățile funciare și edilitare etc.) sunt bazate pe surse documentare sigure, acestea fiind menționate de fiecare dată la locul respectiv în text. În acest sens, drept surse de informare i-au servit autorului colecțiile de acte domnești, materialele de arhivă, recensămintele, hărțile vechi, datele informative obținute la fața locului în baza unui chestionar etc. Tot în baza unor documente istorice sunt scoase în evidență și procesele de constituire și dezvoltare a comunităților urbane și rurale, sunt elucidate aspecte ale vieții oamenilor din localitățile respective.

Consultând *Tezaurile toponimice românești*, devine clar faptul că, pentru multe din numele de locuri și localități prezentate, proveniența lingvistică este ușor înțeleasă sau poate fi ușor stabilită, deoarece acestea, fiind formate pe terenul limbii române, dispun de o bază lexicală și de mijloace derivative proprii românești: *Lărguța, Gavanoasa, Porumbești, Slobozia* etc. Există însă și o serie de nume topice, vechi sau foarte vechi, a căror etimologie necesită aplicarea unor principii și metode lingvistice oarecum speciale (comparativ-istorică, structural-derivațională, dialectal-teritorială etc.), precum și utilizarea unui complex de date și informații ce țin de domeniile adiacente: istorie, geografie, sociologie etc. Anume de atâta, studiul asupra localităților fostului Județ Cahul i-a cerut autorului, în permanență și insistent, și cunoașterea în profunzime a relațiilor istorice ce țin de teritoriul respectiv, ceea ce e și firesc, pentru că, după cum susține și autorul,

toponimele exprimă istoria propriu-zisă a țării, ele alcătuiesc graiul viu de secole și milenii al poporului. Numele de localități reflectă principalele momente din viața materială și spirituală a oamenilor; ocupațiile, tradițiile, obiceiurile, credința (Ar. Cantemir, p.3).

În acest context, ca dovadă, luăm toponimul *Basarabia*, care în viziunea nespecialiștilor dispune de mai multe interpretări, toate fiind diletante, neprofesionale. În *Tezaurule toponimice românești* argumentele invocate de dl prof. Anatol Eremia, cu referire la acest toponim, au căpătat o mare valoare științifică și documentar-istorică, datorită faptului că au fost selectate cu pricepere profesională și prezentate într-o continuitate istorică relevantă, creând, în acest sens, adevărate buchete de date, ce revarsă o lumină clară asupra tuturor evenimentelor care țin de acest toponim. Doar așa, denumirea *Basarabia* a devenit, în respectivele lucrări, complexă și motivată, cu certe trăsături cronicărești.

Cităm: *În prima jumătate a sec. al XIV-lea, Basarab I (1310-1352), unificatorul Țării Românești (Valahiei), extinde granițele de est ale statului său (feudal) până la gurile Dunării și mai departe până la Nistru. Acest teritoriu a fost denumit Basarabia (pe atunci, numai pentru partea de sud-est a teritoriului pruto-nistrean), după numele domnitorului Basarab I.*

La începutul sec. al XV-lea, regiunea sudică pruto-nistreană, cu denumirea Basarabia, intră în componența Țării Moldovei, aflată sub domnia lui Alexandru cel Bun (1399-1432), care se declară „domn al Țării Moldovei de la munte până la mare”.

În anul 1812, provincia istorică de la est de Prut a fost anexată la Imperiul Rus. Denumirea de Basarabia, care anterior se referea doar la extremitatea de sud a provinciei, este atribuită întregului interfluviu pruto-nistrean. Acestui teritoriu i se acordă mai întâi statut de regiune, iar în 1873 de gubernie rusească (Ar. Cantemir, p.28).

Din acest mic fragment, elaborat de Anatol Eremia, atât pe verticala continuității istorice, cât și pe orizontala conținutului de fapte invocate, referitor la originea, evoluția și dezvoltarea toponimului *Basarabia*, totul devine clar și lesne de înțeles.

De o motivație istorică și o argumentare documentară dispun și unele nume de localități, de origine turco-tătară, ale raioanelor Cantemir și Cahul: *Baurci, Tartaul, Enichioi, Baimaclia, Capaclia, Taraclia, Cociulia, Chiosolia etc.* Prin invocarea adevărului istoric, autorul distruge seriile de legende create în trecut despre numele adevărate de localități, legende care au fost create în baza unor imaginații și fantezii individuale. Pentru Anatol Eremia documentul istoric constituie dominantă. Interpretarea și argumentele sunt elocvente în acest plan. Iată de unde se trag istoricește toponimele de genul dat: *În anul 1484 turcii ocupă cetățile Chilia și Cetatea Albă, iar în anul 1538 și cetatea Tighina, transformând aproape în întregime partea de sud a teritoriului într-o provincie a Imperiului Otoman. Pentru a-și asigura stăpânirea deplină în noile raiale, turcii permit tătarilor nohai să-și strămute hoardele la vest de Nistru și să-și înfițeze aici un mic hanat. La început tătarii s-au așezat în regiunea Achermanului (Cetatea Albă) și de-a lungul țărmului Mării Negre. Mai târziu, când de peste Nistru au început să se reverse valuri noi și noi de tătari, sultanul turcesc le dădu spre locuire și restul pământurilor de la sud. Înmulțindu-se, nohaicii nu s-au mulțumit doar cu locurile de stepă, ei s-au extins spre Apus, până dincolo de râul Ialpuș.*

În sud-vestul fluviului pruto-nistrean, între pământurile populate de moldoveni și teritoriul ocupat de tătari, a existat o zonă de frontieră, unde nohaicii nu aveau dreptul să-și întemeieze așezări (câșle, aule). Zona respectivă era cunoscută cu denumirea „Hotarul lui Halil Pașa”. Documentele moldovenești atestă zona dată cu denumirea „Hotarul celor două ceasuri”, aceasta pentru că zona măsoară în timp două ceasuri în curmeziș, în linii mari, între râurile Ialpuș, Larga și Salcia Mare. În pofida înțelegerilor divanului Moldovei și Poarta Otomană, tătarii au pătruns și în interiorul acestei zone, întemeind și aici așezări, despre care ne amintesc numele lor păstrate până astăzi: Acui, Baimaclia, Cania, Ciobalaccia, Cociulia, Coștangalia, Enichioi, Șamalia, Taraclia, Tartaul, Chiosolia, Etulia etc.

Și în continuare: Domnitorii Moldovei au încercat de mai multe ori să-i scoată pe tătari, dar nu au reușit, Totuși, văzându-se de mai multe ori strâmtorați de anumite evenimente legate de războaiele ruso-turce, hanii Crimeii scot rând pe rând din acest teritoriu mii de familii de tătari nohaici, începând cu anul 1759 și continuând cu anul 1774. În cosecință, după 1774, a fost eliberată regiunea „Hotarului lui Halil Pașa”. Ceilalți tătari, aproximativ cinci mii de familii, au fost strămutați în 1806-1807. În urma războiului ruso-turc din 1806-1812, turcii au fost și ei izgoniți din teritoriul pruto-nistrean (Ar. Cantemir, p. 28-31).

Prin aceste fragmente, autorul Anatol Eremia demonstrează clar că denumirile de localități de la sud, localități ce comportă un sens lexical neînțeles și românește parcă inexplicabil, sunt vădite unități lexicale de origine tătarească, dispunând, astfel, de o motivație istorică (în localitățile sus-numite se mai păstrează și până astăzi o serie de nume de familie de origine tătarească. De exemplu, la Cociulia am atestat următoarele: *Cambur, Batâr, Hosman, Chiosa, Chihai, Căitaz, Alcaz ș.a. – n.n.*).

În *Tezaurile toponimice românești*, elaborate de dl prof. Anatol Eremia, este abordat și subiectul decisivului eveniment politic (*Congresul de pace de la Paris*), care a avut o mare și benefică importanță nu numai pentru istoria noastră națională, în general, dar și pentru fostele județe Cahul, Izmail și Bolgrad, în parte. Acest moment istoric în *Tezaurile toponimice românești* este prezentat foarte succint: *La 20 martie 1856, Congresul de Pace de la Paris pune capăt Războiului Crimeii. Referitor la Principatele Române, se prevedea înlăturarea protectoratului rusesc asupra creștinilor din Imperiul Otoman, menținând suzeranitatea turcească, dar punându-le sub garanția puterilor europene (Franța, Anglia, Austria ș.a.).*

Abordarea pe scurt a acestui eveniment istoric de anvergură este corectă, întrucât autorul lucrărilor a ținut să respecte astfel normele de elaborare a unei lucrări de toponimie și antroponimie, care totuși nu se referă în mod direct la istorie. Pentru a reconfirma marea semnificație a evenimentului de la 20 martie 1856, vom încerca și noi să elucidăm câteva aspecte, tot atât de importante, legate de evenimentul respectiv, efectuând în felul acesta niște precizări asupra istoriei noastre naționale, destul de necesare și semnificative.

Așadar, *Tratatul de Pace de la Paris (20 martie 1856)*, punând capăt Războiului Crimeii (1853-1856), război pe care Rusia l-a început și tot Rusia l-a pierdut, a mai însemnat, totodată, pentru Imperiul țarist, și un uriaș pas înapoi. Pretențiile sale de dominație

în regiunea Mării Negre au fost spulberate. Rusia a fost obligată să renunțe la rolul de protector al intereselor creștinilor ortodocși din Imperiul Otoman. Această funcție le revenea să o îndeplinească în continuare țărilor, precum Franța, Anglia, Austria, Turcia, Prusia și Regatul Sardiniei. (Bușă, Daniela, p.119-131.)

După *Congresul de Pace de la Paris*, Moldova și Valahia, alături de Serbia, au obținut acceptul de independență. Principatele Române, deși rămân oficial în suzeranitatea Imperiului Otoman, au căpătat totuși dreptul de a avea propriile lor constituții și adunări (consilii) legislative. Totodată, li s-a acordat și dreptul de a organiza un referendum privind dorința de unire a populației acestor două voievodate românești. A fost obținută învoirea de a înființa Adunări ad-hoc la Iași și, respectiv, la București, ceea ce a făcut ca în anul 1857 să fie organizate consultări ale întregii populații, iar, drept urmare, reprezentanții tuturor păturilor sociale au decis în unanimitate Unirea Principatelor Românești de la 24 ianuarie 1859. (Stroia, Marian, p. 77-99.)

Prin *Tratatul de Pace de la Paris*, Basarabia mai rămânea și în continuare parte componentă a Imperiului țarist, atât doar că județele Cahul, Bolgrad și Izmail, implicit gurile Dunării, erau retrocedate Moldovei istorice, ceea ce a constituit o favoare și un fapt de bun augur. În primul rând, în cele mai mari sate, precum Baimaclia, Gotești, Cociulia, Capaclia, Cârpești, Lărguța ș.a., au fost deschise primele școli primare cu predare în limba română. În al doilea rând, prin Legea Securizării, emisă prin semnătura domnitorului Alexandru Ioan Cuza în anul 1864, au fost repatriați din aceste trei județe, în țara lor de origine, cea mai mare parte dintre greci. Totodată, în localitățile cu populație autohtonă mult prea scăzută numeric, au fost aduși români din sudul Transivaniei și din Banatul sârbesc, făcând astfel să crească procentul național românesc al locuitorilor acestor zone geografice și să se amelioreze aici cât de puțin situația vorbirii în limba română. (Bușă, Daniela, p.119-131.)

În *Tezaurile toponimice românești*, cercetătorul Anatol Eremia a rezervat, respectiv, câte un compartiment aparte celor mai cunoscute personalități cahulene și cantemirene, făcând, astfel, istorie nu numai din trecutul, dar și din prezentul propriu-zis al fostului județ Cahul, căci în localitățile date s-au născut, și-au făcut studiile sau și-au desfășurat activitatea profesională mulți oameni din trecut și de astăzi: savanți, scriitori, pictori, muzicieni, pedagogi, jurnaliști, fruntași ai vieții publice. Faima meleagurilor sudice au dus-o în lume oameni de știință și cultură: *Eugen Grebenicov*, savant cu renume mondial, membru titular al Academiei de Științe din Moscova, cercetător al spațiului cosmic; *Ion Bostan* (n. 1949), dr. în științe tehnice, profesor universitar, academician, rector al U.T.M.; *Nicolae Mătcaș* (n. 1940), lingvist, dr. în filologie, profesor universitar, ex-ministru al Educației; *Nicolae Sulac* (1936-2003), interpret, cântăreț de muzică populară; *Nicolae Botgros* (n. 1953), vilonist virtuoz și dirijor, conducător al orchestrei de muzică populară „Lăutarii”. La dezvoltarea economiei, culturii și învățământului fostului județ Cahul a contribuit și *B.P. Hasdeu* (1836-1907), lingvist, istoric, fondator al gimnaziului de fete din Cahul. Originari din părțile Cahulului au fost și membrii Sfatului Țării: *Chiril Sbierea* (1893-1973, s. Colibași) și *Gheorghe Mare* (s. Slobozia Mare).

În încheiere, susținem că valoarea *Tezaurilor toponimice românești* este incontestabilă. Respectivul monografii vor impulsiona cercetările aprofundate privind istoria ținuturilor natale. Prin caracterul lor enciclopedic și documentar, vor servi drept sursă de informație și instrument de lucru folositor specialiștilor din diferite sfere și domenii de activitate, deoarece autorul Anatol Eremia, la scrierea lor, s-a bazat pe fapte culese din documente istorice și de arhivă, precum și pe materialele anchetelor de teren, efectuate de autor în toate cele peste o sută de localități cercetate. Numai lucrând cu documentele și cu materialele anchetelor de teren, Domnia Sa a izbutit a ajunge la veritabilele rezultate în domeniul toponimiei, iar, în baza faptelor de limbă, documentate, motivațiile istorice au devenit condiția supremă a acestor importante studii. Cercetătorul Anatol Eremia a demonstrat excelent, prin propria-i ființă și faptă, că, ***pentru a scrie istoria meleagurilor străbune, sunt necesare sacra iubire de țară și de neam și nestrămutata voință de caracter, de o clarviziune asupra evenimentelor și faptelor din trecut și din prezent, pentru a le pune în lumina adevărului și dreptății.***

Referințe bibliografice

1. BUȘĂ, Daniela. Congresul de la Paris și problemele Dunării. În: *Războiul Crimeii. 150 de ani de la încheiere*. Brăila: Istros, 2006.
2. IORGA, Nicolae. *Istoria poporului românesc*. București, 1985, p. 13.
3. STROIA, Marian. Rușii și românii de la războiul Crimeii la Unirea Principatelor. În: *Războiul Crimeii. 150 de ani de la încheiere*, Brăila: Istros, 2006.